

Burgerschap in het beroepsonderwijs

Gebaseerd op materiaal van de *Werkplaats Democratisering van Kritisch denken*

Laurence Guérin

Practor Burgerschap ROC van Twente
Lector Wereldburgerschap HHS

Ingrid Faas

Trainer Leergang Burgerschapsonderwijs
Lerarenopleider maatschappijleer
Hogeschool van Amsterdam

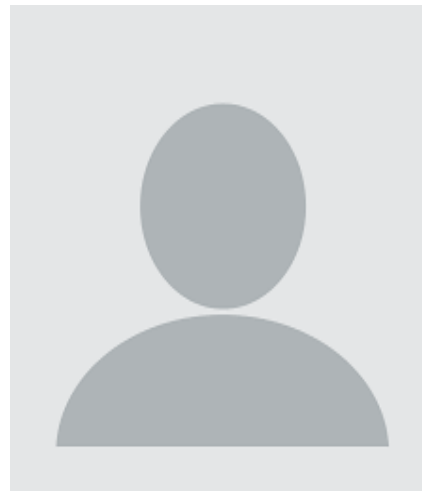
Zou jij je aanmelden voor XR? Wees niet jezelf, wees professioneel?

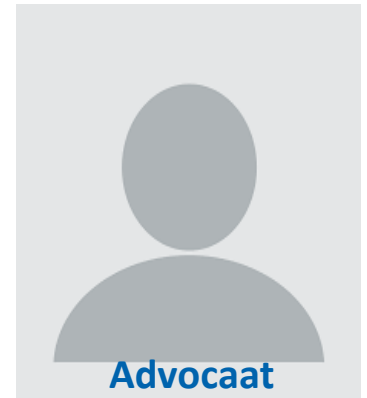
Lector Wereldburgerschap

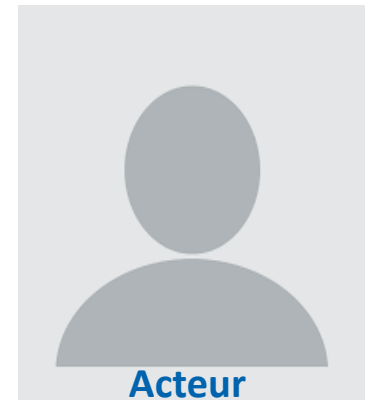
Lerarenopleider
maatschappijleer

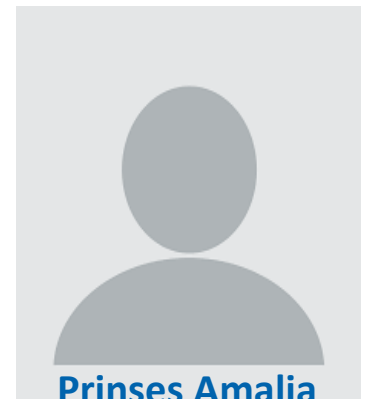
Hoge ambtenaar in
de gemeente

Advocaat

Acteur

Prinses Amalia

Kritische professionals

De nadruk ligt op verantwoordelijkheid dragen en studenten als kritische professionals voorbereiden op de uitdagingen van o.a. maatschappelijke vraagstukken die in hun beroep spelen.

Hiervoor hebben we kritisch denken (capaciteit) nodig en verstand van zaken (kennis).

Dat leidt in combinatie tot *kritische professionals*.

Zuurmond, Guérin, van der Ploeg & van Riet, 2023; Guérin et al., 2022

Didactische principes*

Zuurmond, Guérin, van der Ploeg & van Riet, 2023; Guérin et al., 2022

- Maatschappelijke functie van het beroep en van het bedrijfsleven.
- Politieke, sociaal-culturele en technologische ontwikkelingen en hun invloed op de ontwikkeling van het beroep.
- Beroepsethiek: afwegen en handelen in situaties waarin morele problemen zich voordoen zoals integriteitsvraagstukken, discriminatie op de werkvloer, imago campagne m.b.t. duurzaamheidsbeleid....

Beroepsethische vraagstukken

Bedenk voor de beroepen waar jouw studenten in terecht kunnen komen een **moreel dilemma** of **integriteitsvraagstuk** waar ze mee te maken kunnen krijgen.

Voorbeeld: Fraude in financiële beroepen (opleiding economie en administratie) of medisch-ethische vragen in zorgberoepen (opleiding zorg en welzijn)

Maatschappelijke functie van het beroep of de sector

Bedenk voor de beroepen waar jouw studenten in terechtkomen:

hoe deze beroepen actief aan een (deel)oplossing van een maatschappelijk vraagstuk kunnen bijdragen.

Voorbeeld: Klimaatverandering en elektrische auto's (opleiding automotive), Privacy en bescherming van data (ICT-opleiding)

Maatschappelijke vraagstukken in het beroep

Bedenk voor de beroepen waar jouw studenten in terechtkomen:

hoe wetgeving, maatregelen of vraagstukken doorwerken in de sector of het beroep

en hoe jouw studenten als werknemers hier invloed op kunnen uitoefenen of zich hiertoe verhouden

Voorbeeld: Sport en politiek (opleiding Sport), Uniformen in de luchtvaart (opleiding Steward/stewardess)

Voorbeeld smart cities

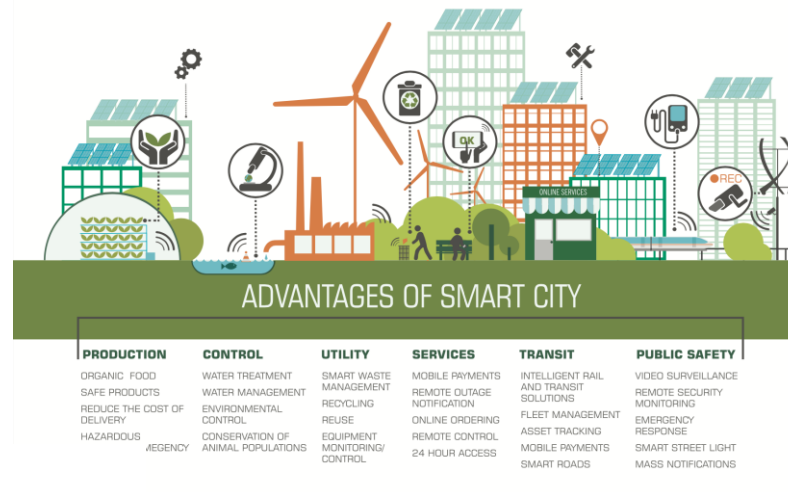
```

int iLength;
double dblTemp;
bool again = true;

while (again) {
    iN = -1;
    again = false;
    getline(cin, sInput);
    stringstream(sInput) >> dblTemp;
    iLength = sInput.length();
    if (iLength < 4) {
        again = true;
        continue;
    } else if (sInput[iLength - 3] != '.') {
        again = true;
        continue;
    } while (++iN < iLength) {
        if (isdigit(sInput[iN])) {
            continue;
            if (iN == (iLength - 3)) {

```

Ethiek & Techniek

VNG Magazine nummer 16, 22 oktober 2021

Tekst: Leo Mudde

Wanneer je, zoals Enschede, dronehoofdstad van Europa wilt worden, zul je goed moeten nadenken hoe je je drones op een verantwoorde manier inzet. Dat doet Enschede dan ook. Het was een van de eerste die een Ethische commissie in het leven riep.

Vragen die het maatschappelijke vraagstuk specificeren

Welke handelingsperspectieven (politiek, juridisch, sociaal) zijn mogelijk of zijn al actueel?

Welke (beroeps-) ethische problemen spelen een rol in het vraagstuk?

Hoe zijn de beroepscompetenties gedefinieerd en zijn ze omvattend genoeg m.b.t. het vraagstuk?

Zijn er sociale en/of culturele ontwikkelingen die het beroep beïnvloeden?

Welke duurzaamheidsaspecten spelen een rol in het vraagstuk?

Hoe wordt het vraagstuk in de actualiteit behandeld?

Zijn er technologische ontwikkelingen die het beroep beïnvloeden?

Welke vraag kan een centrale rol hebben in de leeractiviteit?

Wat zijn de huidige ontwikkelingen in het beroep en wat zijn de toekomstige perspectieven?

Welke rol heeft de branche-organisatie of het beroepenveld m.b.t. het vraagstuk?

Welk maatschappelijk vraagstuk speelt in de regio, in Nederland of wereldwijd?

In de context van het vraagstuk: Wat betekent het om een kritische beroepsoefenaar en kritische burger te zijn?

Hoe is het maatschappelijke vraagstuk verbonden aan het beroep?

Kunnen onderdelen of subvragen van het onderwerp in een breder maatschappelijk perspectief worden behandeld?

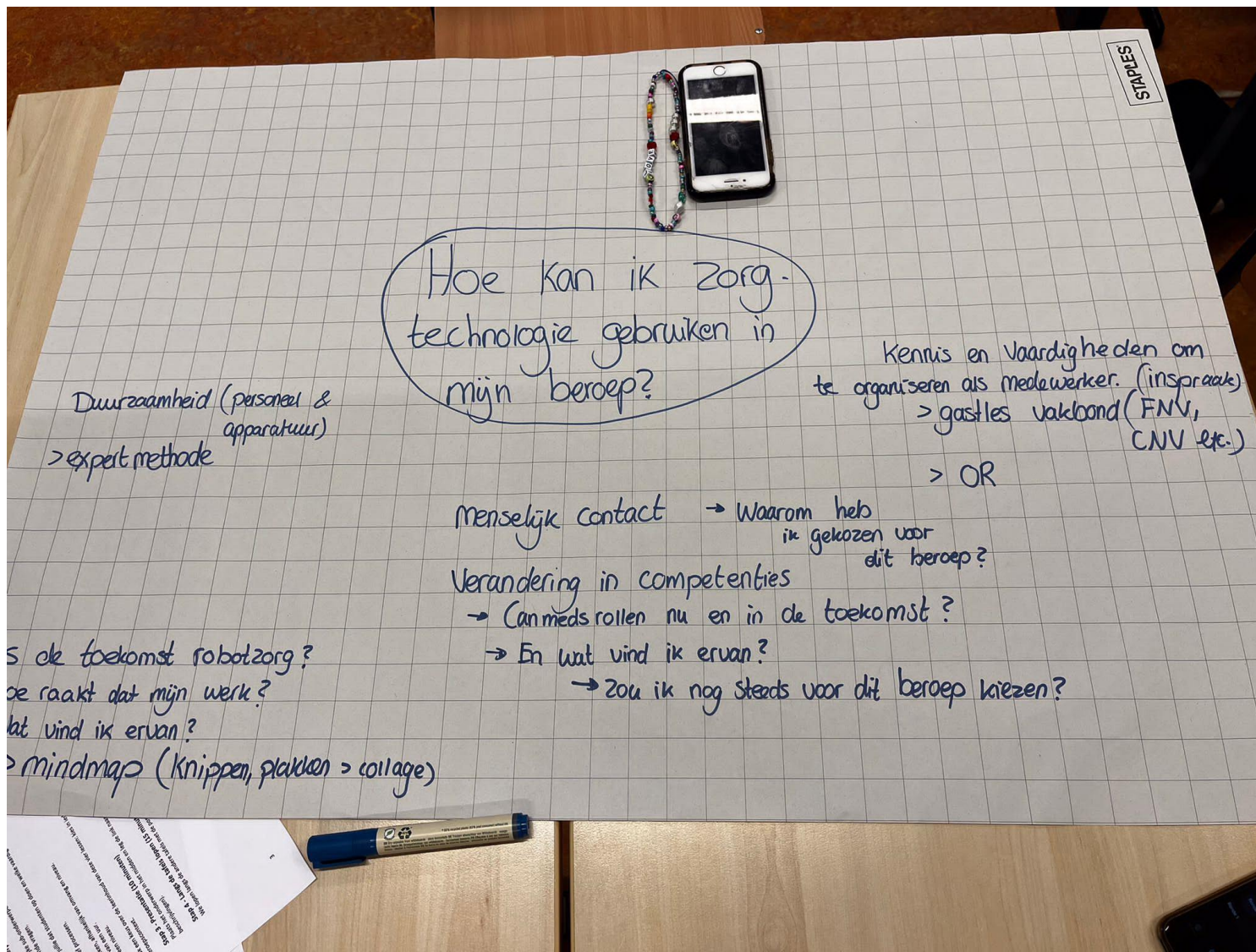
Zijn er juridische kaders die van invloed zijn op het beroep?

Zijn er besluiten genomen op gemeentelijk of provinciaal niveau of in de Kamer die van invloed zijn op het beroep?

Is er een ethische code opgesteld voor het beroep? Welke invalshoek biedt deze code m.b.t. het vraagstuk?

B

Voorbeeld:

Vragen?